

3

1
2
3
4
5
6
7 titl
8
9
10
11
12
13
14 txt

Kate bola akurát na skúške.

Premiéra ju čakala už o čosi vyše týždňa v divadle Old Vic – uvádzali novú a s veľkým napätím očakávanú produkciu Aischylovej tragédie *Agamemnón*. Kate v nej hrala Klytaimnéstru.

Prvýkrát mali skúšku v divadle a neprebiehala hladko. Kate stále zápasila so svojim výkonom – presnejšie, s textom, čo v tomto štádiu nebolo dobré znamenie.

„Preboha, Kate!“ vykrikol režisér Gordon z publika burácajúcim glasgowským prízvukom. „O desať dní máme premiéru! Mohla by si si láskavo zobrať do ruky text a naučiť sa ho?“

Kate nebola o nič menej frustrovaná. „Ja som sa text naučila, Gordon. V tom nie je problém.“

„Tak potom v čom? Nože mi to vysvetli, miláčik.“ Lenže Gordon to myslel sarkasticky a nečakal na odpoveď. „Pokračuj!“ zakričal.

Medzi nami – *entre nous*, ako vravievala Barbara Westová –, nečudujem sa Gordonovi, že mu praskli nervy.

Kate bola totiž napriek svojmu nesmiernemu talentu – a aby nedošlo k omylu, bola ozaj veľmi nadaná – zároveň chaotická, neporiadna, pomalá, často konfliktná, nie vždy triezva a, samozrejme, bývala aj úžasná, charizmatická, vtipná – a mala neomylný inštinkt na pravdu na javisku aj mimo neho. Keď sa toto všetko skombinovalo, tak výsledkom – ako na vlastnej koži zistil chudák Gordon – bola extrémne ťažká spolupráca.

Jaj... ale to nie je fér, však? Vyslovovať svoje súdy o Kate – takto ich sem prepašovať –, aby ste si to nevšimli. No nie som prefičaný?

Prisahal som, že budem objektívny, ako sa len dá, aby ste si mohli sami utvoriť názor. Takže musím dodržať sľub. Odteraz si svoje názory nechám pre seba.

Budem sa držať faktov:

Kate Crosbyová bola britská divadelná herečka. Vyrástla v Londýne v robotníckej rodine južne od Temže, aj keď akékoľvek stopy toho prízvuku dávno zničili roky štúdia na hereckej škole a hlasového tréningu. Kate rozprávala takzvanou BBC angličtinou – veľmi uhladenou a ťažko zaraditeľnou –, no treba povedať, že jej slovná zásoba zostala zemitá. Zámerne provokovala a mala v sebe štipku „bezostyšnosti“, ako sa vyjadrila Barbara Westová. Ja by som použil skôr výraz *vulgárnosť*.

Existuje slávna historka, ako sa Kate stretla s kráľom Karolom, keď bol ešte princom Charlesom, na dobročinnom obede, ktorý usporiadal. Kate sa Charlesa spýtala, ako ďaleko sú toalety – a dodala, že je na tom tak zle, že ak nie sú dosť blízko, vyčúra sa do umývadla. Charles sa vraj nahlas rozosmial, lebo ho to nesmierne pobavilo. Svoj šľachtický titul si Kate bezpochyby poistila práve vtedy.

Na začiatku nášho príbehu mala Kate pred päťdesiatkou. No možno bola staršia – ťažko povedať. Presný dátum jej na-

rodenia bol tak ako v prípade mnohých hercov pohyblivým sviatkom. V každom prípade na svoj vek nevyzerala. Bola pekná, taká počerná, aká bola Lana svetlá – tmavé oči, tmavé vlasy. Kate bola svojím spôsobom rovnako príťažlivá ako jej americká priateľka. No na rozdiel od Lany obľubovala kriklavý mejkap, hrubé očné linky a niekoľko vrstiev čiernej maskary, čo jej ešte zväčšovalo veľké oči. Vyzeralo to, že si tú maskaru vôbec nedáva dole, len si denne pridáva vrstvu-dve.

Kate mala celkovo viac „herecký“ štýl než Lana – veľa šperkov, retiazky, náramky, šatky, čižmy, široké kabáty –, ako keby robila všetko preto, aby si ju všimli. Zato Lana, ktorá bola v mnohých ohľadom naozaj výnimočná, sa vždy obliekala čo najjednoduchšie – ako keby považovala pútanie pozornosti na seba za prejav zlého vkusu.

Kate bola teatrálna osobnosť s nepokojnou energiou. Stále pila a fajčila. V tejto veci a myslím, že aj vo všetkom ostatnom, treba Lanu a Kate považovať za protiklady. Priznám sa, že ich priateľstvo bolo pre mňa vždy trochu záhadou. Zdalo sa, že majú veľmi málo spoločného, no boli najlepšie priateľky – a to veľmi dlho.

Zo všetkých prepojených príbehov lásky v tomto rozprávaní je priateľstvo Lany a Kate najstaršieho dáta, vydržalo najdlhšie – a zrejme bolo zo všetkých najsmutnejšie.

Ako sa vlastne takíto dvaja odlišní ľudia priatelili?

Nazdávam sa, že to do značnej miery súvisí s mladosťou. Priatelia, ktorých si nájdeme, keď sme mladí, sú len málokedy typy ľudí, ktoré neskôr v živote vyhľadávame. Dĺžka času, čo ich poznáme, ich v našich očiach zahaľuje filtrom nostalgie, máme pre nich slabosť a všeličo im preto prepáčime.

Kate a Lana sa zoznámili pred tridsiatimi rokmi – na plači. V Londýne sa vtedy nakrúcal nezávislý film na motívy

Problematického veku od Henryho Jamesa. Vanessa Redgraveová hrala hlavnú postavu, pani Brookovú, a Lana bola jej neskúsená dcéra Nanda Brookenhamová. Kate hrala komickú vedľajšiu postavu talianskej sesternice Aggie. Kate Lanu rozosmievala pred kamerou aj v zákulisí a dve mladé ženy sa počas letného nakrúcania spriatelili. Kate predstavila Lane londýnsky nočný život a onedlho vyrážali každý večer do mesta a užívali si – na nakrúcanie prichádzali po opici a ako poznám Kate, občas aj opité.

Úvod do nového priateľstva je skoro ako zamilovanosť, však? A Kate bola Lanina prvá blízka priateľka. Jej prvá spojenkyňa.

Kde som to prestal? Prepáčte, je fakt ťažké rozprávať pekne po poriadku. Musím sa ale spamätať, lebo inak sa nikdy nedostaneme ani na ostrov – nieto ešte k vražde.

Takže – Katina skúška.

Skúška sa vliekla a Kate sa zakoktávala. Nešlo však o to, že by nevedela text. Vedela ho. Len sa necítila komfortne v postave – strácala sa.

Klytaimnéstra je ikonická postava. Prvá femme fatale. Zabila svojho manžela a jeho milenku. Monštrum – alebo obeť, podľa toho, ako sa na pozeráte. Pre herca je taká postava drom. Môže sa do nej poriadne zahryznúť. To by aspoň človek predpokladal. Lenže Katin výkon nemal šťavu. Ako keby v sebe nedokázala vzbudiť potrebnú grécku vášeň. Potrebovala sa prevrtať pod pokožku, do srdca a do mysle postavy, objaviť škárku, ktorou by sa do nej dostala a zabývala sa v nej. Herectvo bolo pre Kate kalným a magickým procesom. Teraz však chýbala mágia – zostal iba kal.

Nejako to dokončili. Kate sa tvárila sebaisto, ale cítila sa pod psa. Chvalabohu, že počas Veľkej noci pred technickými